

GENT NOVA

Periòdic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"

Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 24 AGOST 1912

NÚM. 561

Redacció y Administració: Lluc, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publeen baix la exclusiva responsabilitat de sos autors. —No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en matèries religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA)

LA FESTA DELS JOCS FLORALS

Ab el mateix entusiasme de sempre y ab una gentada innumerable, major si hi cap que'n els darrers anys, s'ha celebrat enguany la Festa dels Jocs Florals de Badalona, que fa nou anys ve organisant y celebrant la nostra primera entitat nacionalista d'aquesta ciutat el «Centre Catalanista Gent Nova».

L'escenari del Teatre Espanyol, lloc aont se celebra el poètic acte, estava esplèndidament adornat ab plantes y flors, y al mitg s'hi colocá el trono destinat a la Reina de la Festa y demunt d'ells y al fons una grossa bandera catalana.

A dos quarts de cinc, y quant el teatre estava plé, entrá l'Alcalde en Martí Pujol donant el bras a donya Carme Karr, presidenta del Jurat, seguits dels demés regidors que componien la representació del Ajuntament y que son els senyors Miralles, Martí, Padrós Vidal, Antoja, Planas, Padrós Salvatella, Casas, Bachs, Serra y Viñas; dels individus del Jurat senyors Gambús, Corominas Prat, Pujadas y Clapés, y del Consell Directiu del Centre «Gent Nova».

Després de pronunciades per l'Alcalde les paraules de consuetut de «se comensa la festa», la distingida publicista donya Carme Karr s'avansá a llegir aquest hermós:

DISCURS PRESIDENCIAL

Senyors y companys:

Dames y cavallers:

Per primera vegada en aquesta bella y industriosa ciutat, una dona us saluda desde aquest honrosíssim lloc fins a avui reservat al home y ocupat en aquestes solemnitats badalonines per ciutadans, per escriptors, per poetes d'indiscutible

mérit, altrement mereixedors que la qui us parla, d'ocupar la Presidencia del Jurat d'uns Jocs Florals que sempre han estat dels més brillants y dels més concorreguts de Catalunya.

A molts, segurament, podrà haver semblat des-
acertada l'elecció femenina, mes avui puc dirvos que abundant en aquest parer, per íntim sentiment d'insignificancia, vaig apressarme a declinar l'homenatge, a les primeres paraules del honrós y seductor convit.

Mes aquesta tan simpática entitat de «Gent Nova», que es una bella y forta irradiació de l'ànima badalonina, per boca de son digne President y de sos companys, sapigué ben aviat haver raó dels meus escrúpols tan naturals.

Pera véncels, no li calgué sino invocar les meves grans y fervents simpaties per aquesta hermosa y acullidora vila llewantina, per ses platjes d'or que tantes vegades han inspirat els meus escrits... Me recordá que fa ja alguns anys, quan tot just, indecisa y poruga donava'ls meus primers passos en les lletres catalanes, el meu nom, desconegut aleshores de tothom soná per primera volta aquí en aquesta mateixa festa dels Jocs Florals de Badalona, a propòsit d'un accésit a la Flor natural. «Gent Nova» va ferme present que jo, per gracia d'aquest —podríem dir bateig literari— me devia a ella, ja que après, també, en totes ocasions la meua cooperació an que tan modesta, ha vingut seguint els badalonins en totes llurs manifestacions de progrés y de cultura.

Y davant d'aitals raons, senyors, no vaig saber negarme a acceptar un lloc tan immerescut, dient-me que les hores d'avui restarien en mon demà,

entre les memòries més grates, y que en realitat, al triar-me a mi pera presidir aquest Jurat, els badalonins no feien sino homenatjar a la Dona catalana, en la més lleal y tan modesta com fervent de les amigues.

La Dona catalana que en aquestes amables solemnitats es sempre viventa: com a musa inspiradora dels poetes, com a llorejada sovint y com a Regina en totes elles, Regina d'un breu y gentil regnat que sa feminitat floreix de gracia, y que la corona d'una escalenta y noble magestat, cobricellantla ab la bandera de la Patria Catalana.

Present també la dona aquí, omplint aquesta sala, y fentla més bella, premiant ab sos aplaudiments y sos somriures l'emoçió artística o amorosa que reb dels poetes que venen a cantarhi la Patria, la Fé y l'Amor.

No pot mancarhi mai la dona, en aquestes diades poètiques, car, mal que pesi als enderrocadors de les belles llegendes, un nom de dona anirà sempre lligat a elles. El d'aquella dolça dama tolosana, na Clemència Isaure, qui, tota plena de gracia, florí en el segle XV, y qual memòria viurà en perfum de tradició, com el de l'instauradora dels Jocs Florals.

Deixeu que us recordi també que l'any 1859, quan en nostra terra se celebrà la primera d'aquestes festes d'Amor y Poesia, la primera Flor natural que oferí Catalunya als seus poetes, fou guanyada per una dona, la poetessa Isabel de Villamartin.

Y après, quants noms femenins han anat lligats als nostres torneigs poètics, ressucitats en Catalunya y escampats avui per França, per tota Espanya, per Alemanya, per l'Amèrica llatina!

Recordem els noms de nostres il·lustres poetesses, mortes unes, vives les altres, qui totes han brillat en els Certamens: Josepa Massanés de González, Agnès Armengol de Badia, Victoria Peña de Amer, Dolors Moncerdá de Macià, Agna de Valldaura, Sor Eulària Enzizu, Na Pilar Maspons (Maria de Bell-lloc), Rosa Anais de Roumanille (la felibresa provensal), Na Emilia Sureda y Maria Antonia Salvà, les exquisides mallorquines, Víctor Català, nostra eximia prosista, poetessa també de gran valer... y altres quals noms no'm venen ara a la memòria. No es aquest un estol que poden envejarnos altres terres?

Cal acullirla, doncs, ab simpatia la dona en tota manifestació d'Art, de Progrés, de Cultura de nostre poble.

Ella suavisadora y amable, sabrà portarhi la llum dels seus ulls y de la seva ànima, la mel de sa paraula encoratjadora, les emocions del seu cor, les vibracions del seu esperit que tendeix a enlairarse. Y sense deixar d'esser en la Llar la suau regina y l'Àngel custodiador, la companya amorosa y la valenta mare, podrà seguir el vol del home en ses tasques, en sos somnis, en sos ideals, y dirli com aquella Esposa aimant en boca de la que en

Joan Maragall, l'eternament plorat, posa aqueixes eloqüents paraules:

«Jo veig la nau del pensament que't porta
navega al lluny del horitzó marí...
L'empenta del amor també es prou forta
per durme al teu costat fins an allí.
Navego al teu costat com encantada,
empesa per l'amor que se m'endú...

la esposa enamorada a qui respon el company:

Tú ets la guiadora, tú la forta
perque en mitj de la calma o la maror,
sab que la nau del pensament que'm porta
sempre retorna al port del seu amor».

Es, doncs, en nom de la Dona catalana que desde aquest lloc enaltidor, us parlo y us adresso els meus corals remerciaments, badalonins, amics de «Gent Nova», companys amables que m'heu fet dolça la tasca de justícia empresa davant del devassall d'hermosos y inspirats treballs que han vingut a nostres mans de tots els inòrets de Catalunya y de ses Illes.

Entre ells, com flors gemades, portant un perfum d'escalenta maternitat, les «Rondalles pera Infants» pensades y escrites per la Dona catalana, ocupen un amable lloc.

Permeteu-me que prenent al nostre actiu y intelligent secretari un poc de sa tasca, jo vos en parli breument d'aqueix aspecte del premi X de nostre Cartell per lo que atany al domini femení.

Era aquest premi destinat a la millor colecció de Rondalles o Contes pera infants, ram de nostra literatura que jo entenc deuria conreuar ab preferència, per lo que té d'educatiu dels sentiments.

Catalunya n'es rica y plena de Rondalles y Cançons; mes encara cal que aquestes rondalles les sàpiguen dir ab gentilesa les mares y les mestres; y que aqueixes cançons siguin veus ben pures qui les cantin, car unes y altres, senyors, son com l'essència de l'ànima de la Patria y de la Llar; es a dir lo més sant, lo més adorable pera nosaltres.

Mes no rondalles depriments, ni espantables, sino rondalles que fassin obrirse ben grans els ulls dels infants, com davant d'hermoses y lluminoses maravelles, pera deixalshi delicadament en el cor les primeres llevors de Poesia, de Bondat, de Bellesa; rondalles de claror, mareperlades, transparentes com els núvols estivals, que a les nits fassin somniar els petits en boniqueses. Rondalles que tinguin del petó y de la rialla, de la flor y del au-cell, dels estels y de les manyagues.

Jo l'he sentida un poc l'impressió grata de aqueixes rondalles, llegint les tres col·leccions premiades en aquest Certamen; col·leccions per cert ben diferents les unes de les altres, y m'ha dolgut verament no tenir pera cada una d'elles un premi com el que s'emporta la colecció de «Tres rondalles» que porta per lema «Mactra». Potser no siguin de totes les presentades, aquestes, les més puèrament escrites, mes batega en elles un esperit de gran delicadesa, quelcòm de senyorial y exquisit y una rara elegancia de concepció, que fa les petites llegendes tan escalentes y tan amables.

Les 5 rondalles d'un dels accésits, son empre-
ses d'una gràcia, bonhomia y frescor, encisadores.
Se les diria algunes, llur filosofia agreste, escrits
entre romanins y ginestes montanyenques, a plé
sol.

Enfront de la tercera colecció que porta per le-
ma «Educant béls infants...» etc., hi ha un conte
verament notable. plé d'originalitat, es «L'història
d'un vestit contada per ell mateix». Com les de-
més, es una lliçó de vida que sols una mare pot
donar tan gentilment.

Encara un cop, perdoni'l senyor Secretari si
m'he prés la llibertat d'entrar en el seu comés pe-
ra ocupar-me en detall de l'obra artística de la Do-
na en aquest Certamen. Mes, pera ferme perdonar
lo que molts podran considerar «déplacé», al veure
una dona en aquesta presidència, he cregut dever
invocar fins la simpatia que porta en sí aquesta
actuació femenina, tota maternal y educadora.

En gràcia a ella, deixeu-me esperar vostra in-
dulgència pera la que no ha vingut a portar en
aquests Jocs Florals l'encís d'una Reialesa, ni'l de la
seva inspiració, sino que ha vingut a esserhi un
Jutje.

Oh!... mes un Jutje tot inofensiu, podeu creu-
reho: un Jutje que hauria anat escampar a mans
plenes les dádives y les corones, ab entusiasme,
com aquets dies de laboriosa tasca, ha aplaudit ab
sós cultes companys de... «Tribunal», les belles
composicions que ns ha estat donat assaborir, y de
les que, mereixedores d'altres distincions, ab tot y
les generositats dels donants, tantes no han pogut
esser premiades, divent deixar tan grata tasca a
altres jurats.

Jo us prego, doncs, que oblideu el Jutje en
aquesta insignificant presidència, pera no veurehi
sino la síntesis d'un acte de pleitesia que Badalona
rendeix a la Dona catalana—mare de la Catalunya
avenir,—la qui per ma veu un cop més us expre-
sa un fervent agrair d'haverli donat un lloc tan
honros en aquesta festa, la més bella d'un poble
que «canta y sospira perque té anhels y té cor, y
sobre tot esperans d'un demà ressorgidor».

HE DIT.

El discurs de la senyora Karr signé premiat ab
forts aplaudiments.

A continuació el Secretari del Jurat, nostre com-
pany, en Enric Clapes, llegí una ben escrita y concisa
memoria en la que dedicà uns sentidíssims pa-
rrafrs als poetes Joan Maragall y Antoni Bori y
Fontestà morts en aquest darrer any. El treball del
amic explicant les tasques del Jurat, com molt bé
digué *El Poble Català*, es un document, dintre els
de la seva mena, que's recomana per la seva origi-
nalitat.

Acabada la lectura del treball del Secretari, que
també fou molt aplaudit, va obrirse el plec que con-
tenia el nom de l'autor de la composició «Neix
Amor», distingida ab la *Flor Natural*, que resultà
esser en Manuel Vilà y Dalmau de Tossa, el que

no's presentà malgrat esser cridat varies vegades.
En vista d'aquesta incomparecencia y de que dit
autor no havia nomenat Reina, la senyora Carme
Karr, en nom del Jurat y assumint ella y companys
la responsabilitat de l'acord, va fer entrega de la
Flor al President del Centre «Gent Nova» per aque-
l'entregués a una de les senyores o senyoretes que
assistien al acte la que seria nomenada Reina de la
Festa. Desseguida'l President del Centre «Gent
Nova», acompanyat dels individus del Jurat sen-
yors Corominas Prat, Gambús, Pujadas y Clapés,
va fer la entrega de la *Flor* a la distinguida y her-
mosa senyoreta Agna Sabater Canals la qui del bras
del nostre amic Cuxart, passà a ocupar el trono
presidencial, als armoniosos acorts d'una banda, y
entre els aplaudiments del public. Sis companyes
de la senyoreta Sabater formaren la Cort d'Honor y
acompanyades del bras d'altres tants socis del Cen-
tre, pujaren a l'escenari a ocupar els seus llocs; eren
aquestes les gracioses damiseles senyoretes Enri-
queta Guardiola, Graciela Ribó, Enriqueta Robirosa,
Rosa Ribó, Maria Sedó y Joaquina Pujol.

La poesia premiada fou magistralment llegida
per en Adrià Gual.

Resultaren guanyadors dels accésits a la *Flor*:
en Jaume Martí Marull y en Josep M.^a Pi y Suñer.

L'Englantina la guanyà en Josep Burgas per la
seva valenta composició «Els Segadors de Polònia
en 1784», L.: «Clau de Llibertat», la que llegida per
el seu autor fou aplaudidíssima. Els accésits els ob-
tingueren en J. Ayné Rabell y na Remei Morlius de
Andreu.

La *Viola*, oferta d'en Ignasi de Ventós-Mir, fou
guanyada per en J. Bosch y Romaguera; l'accés-
sit primer en Carles Magriñá Solé y el segon en
Joan Arús Colomer.

El premi del reverent Ecónoms d'aquesta ciutat
fou adjudicat an en Ramón Roigé y Badiá y obtin-
gué l'accésit en Salvador Mestre Casals, vicari de
St. Josep de Badalona.

En Cassimir Aragall Massip guanyà el de «l'Unió
Catalanista» y en Joaquim Folch y Torres el del
«Casino Apolo».

El premi de «cent pessetes» dels senyors Boter y
Torrens fou partit entre una composició en vers de
en Josep Barbany y una en prosa d'en Miquel
Durán.

El de la Presidenta del Jurat, el guanyà na Nery
Grim y les accésits na Antonia Verdolet Boix d'Es-
tebanell y na Maria Lluïsa Ponsa.

En J. Baucells y Prat obtingué el del Marqués
d'Alella y un accésit en J. Ayné Rabell.

L'Adrià Gual guanyà el premi ofert per en Joan
Giró Prat.

El d'en Baldomer Fonolleda fou partit entre els
treballs de nostre company, en Josep Climent, y la
«Ariel» (pseudònim); d'aquest darrer es rebé una
comunicació cedint l'import que li corresponia a la
J. L. de P. a l'Infancia y Extinció de la Mendicitat.
Guanyà l'accésit en Tomás Iduarte Aragonés.

El premi de don G. de Andreis el guanyà en

Santiago Vinardell y els accésits en Joan Jaumandreu Maury y na Maria Domenech de Canyelles.

El den Ribó Sayol no s'adjudicà, guanyant els accésits en Joan Arús Colomer y en Lluís Tintoré.

El premi XVI s'otorgà a una bella composició den Josep Calsada Carbó, que fou llegida ab molt sentiment per la distingida actriu senyoreta Vallbé, y el XVII an en Josep Duró y Gili.

Y finalment, guanyà un accésit al premi den Jaume Bachs Fradera, que no s'adjudicà, nostre company en Felip Salvador y Rosés.

Acabat el repartiment de premis en Xavier Gambús, del Jurat, pronuncià un breu discurs de gracies, en el que lloà la gaia festa de les lletres, elogià a la nostra culta ciutat que en la diada de la seva festa major sab dedicar-la a honorar la llengua patria; va dedicar paraules d'encoratjament al Centre «Gent Nova», tenint frases d'elogi pera la Reina y sa Cort d'Amor, per l'Arcalde y per l'Ajuntament tan ben representat al acte, als que'ls remercià igualment que al nombrós públic la seva assistència. L'amic Gambús fou forsa aplaudit.

Després de la festa, la Reina, la Cort d'Amor, la Comissió del Ajuntament, autors premiats, els individus del Jurat y demés representacions al acte foren obsequiats ab un lunc en el nostre hostatge social, el que fou molt ben servit per el conegut industrial en Pere Baulenas.

DE LA FESTA MAJOR

TÓMBOLA BENÈFICA

Al matí del dia 15 va inaugurarse la Tómbola benèfica instalada en el Casino «Apolo» per la Junta de Protecció a l'Infancia. Assistí al acte a més d'aquella una nombrosa Comissió del Ajuntament presidida per l'Arcalde senyor Pujol, y altres autoritats civils y eclesiàstiques. Declarada oberta per l'Arcalde pot dirse que desd'aleshores no va parar l'afluència de gent a la Tómbola, habentse hagut de tancar el dissapte perquè ja estaven venguts casi tots els lots, essent doncs escepcional l'èxit obtingut.

INAUGURACIÓ DEL CARRER D'ANTONI BORI FONTESTÀ

Conforme estava anunciat en el programa de festes, el dissapte dia 17 a la tarda tingué lloc el descobriment de la lápida del carrer, que per acort del Ajuntament, ha de portar el nom del malaguanyat poeta y distingint pedagog badaloní n'Antoni Bori y Fontestà. Està situat dit carrer al Aixamplis de Badalona y serà ab el temps un dels més importants.

Assistiren al acte el Tinent d'Arcalde en Josep Doménech Renom en representació del Arcalde, els regidors senyors Clarós, Nadal, Lluçia, Martí, Miralles, Casas, Doménech Galcerán, Serra, Padrós Salvatella, Padrós Vidal, Bachs, Antoja y Borrós; els individus de la familia nostres estimats amics en Rafel Bori Llobet, fill, en Pere de Tera

Fanals, gendre y el senyor Fumosas y representacions del professorat badaloní y de la premsa local.

Després de breus paraules den Doménech Renom, se procedí a tirar el drap que cubria la lápida. Aquesta es molt pobra y per cert en castellà, puig allí diu «Calle de Antonio Bori»; fou objecte de comentaris.

Parlaren ademsé en Romeva, en nom dels professors badalonins, qui lloà an en Bori com a literat y pedagog, tenint paraules d'elogi per l'Ajuntament al posar el nom de tan il·lustre fill a un carrer de la ciutat; en Planas (A) qui parlà en nom de la premsa local, el qual digné que'l major elogi que's podia fer den Bori l'havia fet ell mateix ab les seves obres, acabant congratulantse per l'acte que se celebraba; y finalment, en Bori Llobet qui agraí a tots l'acte d'homenatge al seu pare y la seva assistència. L'acte fou amenisat per la banda de la Creu Roja. Nombrós era el públic quehi assistí, aplaudint els parlaments citats.

Acabat l'acte que'n diríem oficial, foren obsequiats els assistents y invitats ab un exquisit refresc en la fàbrica anomenada «la Gavia» instalada en dit carrer, per son propietari en Francisco Morató Cardús al qual se deu l'urbanisació d'aquells terrenys, quedant tots molt complascuts d'aquesta atenció.

EXPOSICIONS

Durant aquets dies de Festa Major han sigut visitadíssims els salons del «Centre Badaloní», aont hi estan instalades: una exposició de quadros de nostre compatrici l'admirat pintor en Llorens Brunet; y una de caricatures del xispeant y inspirat caricaturista badaloní, en Jaume Passarell y per ella s'han pogut veure la perfecció que'n son difícil art ha lograt l'amic Passarell, desde sa passada exposició en el local de l'U. F. N. R.

BALLS

Nostres tres primeres entitats recreatives Centre «Apolo», «Centre Badaloní» y «Gran Casino» celebraren balls la primera en el local de can «Salsas» molt ben adornat y les demés en espaciously y bonics envelats aixecats a la platja. Tots ells se vegeren molt concorreguts y sobre tot molt lluits, puig enguany eren nombrosos els vestits que nostres damiseles lluien primera vegada y, per cert riquíssims.

Avans d'acabar aquesta petita resenya hem de donar mercès a totes les entitats badalonines, que han tingut la galanteria d'enviarnos invitacions pera llurs festes y en les quals hem sigut atentament rebuts.

Donada l'importancia de les festes sportives celebrades en la passada Festa Major y desitjant donar-ne compte ab una mica d'extensió dels resultats de les mateixes, deixem pera la vinenta setmana donar-ne ressenya.

NEIX AMOR

(Flor Natural, en els Jocs Florals de Badalona d'enguany)

Tens presa de l'onada
la cadència del parlar;
com la platxa amanyegada
que l'escolta al esclatar
de tot ella es inondada,
dintre meu te sento entrar
quan escolto la tonada
dels bells mots que saps cercar.

Tens l'esguart que t'irradia
d'una bella serenor;
als teus ulls dus l'alegria
y en ta boca una cansó;
els teus ulls son com el dia
y els cabells com la foscor.

Ets alegre y parladora
d'unes coses que no sentis;
mentidera encisadora,
mentidera que pretens
ab paraula enganyadora
apaga els amors que encens.
Mentidera encantadora
quin esclat de riure tens!

La dolzor de ta mirada
que tothom heu igualment
porta el deix d'una abraçada,
porta un deix de frissament.
Un desitj de se estimada
que tu dius que 'l cor no 't sent.
Mentidera enamorada,
¡ton esguart si que no ment!

Ets aridita y ets hermosa,
y el teu cor qu'es volador,
ont ovira que reposa
ton esguart encantador
ab l'esguart també s'hi posa.
Tens el cor emprendedor,
Tens el cor com una rosa
que a tothom dona l'olor.

Jo 't vull dir sens enutjarte,
que ab amors te plaig jugar.
Que pel gust de fe estimarte,
tu comences a estimar.
Que sospires per donarte
als amors que saps cercar
y quan volen captivarte
tu no 't deixes captivar.

El teu cor que tota 't mana
vanament vols contradir;
ta conversa es ben bé vana
quan fredor li fas fingir.
Ta mirada amors demana
y els amors no saps sentir.
Tens un cor de cortisana
y el voldries aburrir.

De l'onada tens apresada
la cadència del parlar.
Cada volta que l'he entesa
m'he sentit empresonar
per la seva gentilesa.
Diu que no 'm pots estimar
y els teus mots plens de tendresa
son omplerts del teu migrar.

Les mirades que tu 'm fies
tenen bella serenor.
Quan tu dius que no 'm voldries
els teus ulls te fan traició.
Si ells me diuen que ho sommes
¿perquè encara 'm dius que no?

Mentidera enjogassada
massa amiga d'estimar,
t'has tornat enamorada
d'un amor que no 't puc dar.

D'un amor que no 't daria,
per més lliure que 'l tingués.
Ton amor s'acabaria
quan el meu se comencés.
Al negartel cada dia
ja no sé lo que pot més,
si el temor de que ofendria
l'amor meu que tan bó m'es,
o el temor de que 't perdria
quan l'amor te confessés.

Mentidera enamorada,
mentider m'has fet tornar.
Tu, tens l'anima inondada
d'un desitj foll d'estimar,
d'un desitj de se estimada
que tu proves d'amagar.
Jo, tinc l'anima donada,
y al dir que no la puc dar,
tinc desitj de la besada
que en tos llabis veig frissar.

Si l'amor qu'ara voldries
arriesses a fer teu
potser d'ell te cansaries.
Si trais a l'amor meu,
potser 'l cor que tu 'm daries
no valdria lo que 'l seu.
Mentres mires desitjosa,
ves parlantme indiferent;
ves parlantme cadenciosa
mentres callo el meu torment.

Seguirém la nostre via
sense torcé aquest camí.
Que si jo 't parlés un dia,
que si deixés el mentir,
la besada floriria
que en tos llabis veig glatir.
De nosaltres ¡que seria
si acabéssim el fingir!

MANUEL VILÀ Y DALMAU.

ELS NOSTRES JOCS FLORALS

Y ELS DE
CASTELLAR DEL VALLES

Probablement el no haver-se presentat a recollir el premi'l guanyador de la *Flor natural* pot haver causat certa extranyesa als concurrents a la nostra hermosa festa dels Jocs Florals y als que de la mateixa se'n enteraren per la premsa diària de la capital, lo qual exigeix del Centre Catalanista «Gent Nova», de qui som portaveu, l'explicació detalladíssima d'aquest fet insòlit, mal siga havent de posar de relleu certes coses quina justa qualificació ja posarà'l llegidor un cop coneixi l'assumpte.

El Jurat calificador dels nostres Jocs Florals va emetre veredictes la nit del dissabte, dia 10 del corrent, entregant-les en còpies a diverses redaccions de diaris de Barcelona tant bon punt s'acabà la reunió o siga demunt les dugues de la matinada del diumenge, ab objecte de que pogués veure llum en les respectives edicions del mateix diumenge. No sigui aixís per causes ben agenes al Jurat y al nostre Centre y se publicà en l'edició del dilluns al matí.

Al mitjà del dilluns arribava al nostre Centre el següent telegrama expedit desde Tossa de Mar, a les 11'40 del mateix dia:

«Autor poesia ganadora flor natural véome obligado renunciaria por haber obtenido igual premio en otro certamen cuyo fallo llega simultáneamente. Manuel Folch visitará Carmen Karr para arreglar hoy mismo este asunto. —Manuel Vilá».

Els nostres llegidors indubtablement hauran trovat l'adjetiu que correspon a n'aquest senyor Manuel Vilá, de Tossa de Mar, que envia una mateixa composició en dos Jocs Florals, quals festes debien celebrarse ab quatre dies de diferencia. Com es de bon suposar, aquest senyor Manuel Vilá de Tossa de Mar, ho debia fer ab el sant intent de guanyar dos premis alhora y ab un mateix treball, doncs no se sab de ningú, encara, que concorri en torneigs literaris ab ganes de no esser premiat.

Per major honor de dit senyor Manuel Vilá, de Tossa de Mar, el Jurat dels nostres Jocs Florals concedí la *Flor natural* a un treball que'n resultà ell autor y poc després li concedí igual premi el Jurat dels de Castellar del Vallés.

Ens expliquem perfectament que'l senyor Manuel Vilá, de Tossa de Mar, no sapigués com arreglar l'assumpte ni com trovar una solució decorosa y en conseqüència confiés la qüestió al senyor Manuel Folch y Torres, president dels Jocs Florals darrerament citats.

El Jurat y el Concell Directiu de «Gent Nova» extranyadíssims de la decisió del senyor Manuel Vilá, de Tossa de Mar, de renunciar la *Flor*, quan estava més obligat a acceptarla que la dels de Castellar del Vallés per quant nosaltres tenim el dret de prioritat demunt d'aquests últims, ja que'l nostre veredictes es del dia 10 y el de Castellar del dia 11 y publicat el dia 14, ab ús dels drets de nostre Centre no va acceptar la renúncia.

El senyor Manuel Vilá, continuant sense poder trovar solució satisfactoria pera tant enutjós problema va confiar novament l'arreglo a la senyora Karr y al senyor Folch y Torres (Manuel), segons telegrama rebut en aquest Centre el dia 13 al mitjà y dipositat a l'estació telegràfica de Tossa de Mar a les 11'25 del mateix dia.

D. Manuel Folch y Torres no va presentarse a casa de D.ª Carme Karr, a pesar de l'urgència que corria l'assumpte y a pesar d'haver dit el senyor

Manuel Vilá en son primer telegrama que'l mateix dia 12 el citat senyor Folch y Torres visitaria a la presidenta dels nostres Jocs Florals.

En vista d'això, D.ª Carme Karr, d'acort ab nostre Concell Directiu se cregué ab dret de determinar una conclusió pera aquest incalificable cas, quines parts més interessades. els senyors Vilá y Folch semblaven pendresseho, la una ab molta lleugeresa y l'altra ab molta negligència. En conseqüència el Concell Directiu va ratificarse en no admetre la renúncia y al celebrarse la festa va obrar tal com ressenyem en altra secció d'aquest número.

El senyor Manuel Vilá, de Tossa de Mar, en una de les seves comunicacions ens diu que'l nostre veredictes li arribà simultàniament ab el de Castellar del Vallés y ab una carta dirigida al president de nostre Centre fá sapiguernos que va conèixer primer el veredictes de Castellar que'l de Badalona.

No retraiem aquesta contradicció pera acusar més al senyor Manuel Vilá, car el públic ja'l pot considerar prou bé jutjantli la seva acció d'enviar una mateixa composició a dos Jocs Florals distints, ab sols variarli'l títol, segurament pera dissimular la duplicat de presentació.

Lo que sí ens ompla de pena es haver de creuer—a deduir pels documents que tenim en el nostre poder y tenint en consideració la manera que s'han succeït les coses—que una personalitat tant distingida en la literatura catalana, com es don Manuel Folch y Torres, no hagi volgut o sapigut recomanar una millor conducta al senyor Vilá, guanyador de «Flors Naturals» per partida doble.

Nosaltres en el lloc del senyor Folch hauriem sentit certs escrúpols consentint, encara que hagués sigut d'un modo tácit, que pel comportament reproable d'un poeta se perjudicés greument a una colectivitat y doblement si això representava una burla als drets de la mateixa.

Si el cas Vilá s'hagués succeït a l'inversa, es a dir, que els de Castellar de Vallés haguessin premiat la composició «Neix amor...» o «Amor, senyor...»—que es la mateixa—ab prioritat, nosaltres ens hauriem oposat rodonament que an el senyor Vilá se li entregués el premi.

Mes el senyor Folch, per causes que ell se sabrà, no ho entengué aixís; cada hui es ben lliure de pendres les coses com vulgui com el seu pròxim de calificarles.

Lo que sí dirém pera finalisar, es que a pesar de lo que'ns ha disgustat el fet relatat, es precisament en atenció a don Manuel Folch y Torres, a qui sempre habiem considerat y respectat sincerament, que deixém de exténdrens en llargs comentaris que indubtablement no plaurien pas a tothom, posant no obstant un punt y seguit per si l'actitut de certes personalitats exigia la continuació.

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINARIA DEL DIA 12 DEL CORRENT

Comensà a dos quarts de nou ab assistència de tots els regidors menys en Barbosa, presidint l'Alcalde en Martí Pujol. Varen pendre els següents acorts:

—Aprovar l'acta de la sessió anterior.

—Concedir a proposta de la Comissió d'Obres, els permisos demanats per en Rafel Padrós, en Jaume Vidal, en Francisco March, en Josep Borràs,

en Pere Borrás, n'Eudalt Camps, en Joan Jané Casas, en Sebastià Batlle, Marqués de Barbará y en Francisco Morató.

—Concedir, a proposta de la Comissió d'Hisenda el traspàs de la taula núm. 61 de la Plassa Mercat.

—Passar a les respectives Comissions les instancies presentades per en Francisco Subirats, en Jaume Teixidó y el «Betulo Sports».

—S'aprova la distribució de fondos del present mes, que ascendeix a 41.583'39 pessetes.

—Se queda enterat del estat comparatiu de les recaudacions del mes de Juliol de 1911 y 1912, la d'aquest any es de 23.219 ptes. o siga 2.626'17 pessetes més que l'any passat.

—S'aproven les nòmnes de la brigada eventual: els jornals pugen 249 pessetes y els carros 320 pessetes.

—Passa a la corresponent Comissió una instancia den Eduard Tejedor pera instalar un servei de omnibus o rippers que recorrin varis indrets de nostra ciutat.

—Se llegeix una instancia firmada per un nombre de bombers demanant la definitiva destitució del capatás y el cabo d'aquell Cos. Passa a la Comissió.

Mocions.—En Padrós Salvatella ne presenta una referent a les aceres de la casa del extrem del carrer de Sant Isidre. Demana s'aplassi el compliment del acord pres en la sessió passada. S'acorda de conformitat.

En Casas demana s'ordini al celador que porti una llista dels propietaris que no han fet les aceres.

—En Padrós Salvatella demana que's ficsin unes fites en els encreuaments dels carrers del aixamplis de Badalona indicant les rasants dels mateixos. Es presa en consideració y passa a estudi del Arquitecte.

—En Martí encareix la prompta solució pera la desaparició de la fetor que despedeix el pont de l'Estació.

En Pujol manifesta preocuparsen.

—El mateix regidor diu haber vist molts carros sense número o ab número antic; demana es donguin disposicions pera que s'acabin aquets abusos.

Li contesta ab vaguetats en Pujol y insisteix en les seves manifestacions en Martí.

—En Serra demana se pengi el quadro d'en Brunet.

Se li contesta que l'endemà ho faràn.

Y no haventhi més assumptes a tractar s'aixeca la sessió.

SESSIÓ ORDINARIA DEL DIA 19 DEL CORRENT

Comensà a dos quarts de nou estant presents tots els regidors menys en Padrós Salvatella, presidint l'Alcalde en Martí Pujol.

Després de llegida es aprovada l'acta de la sessió anterior.

—Se concedeix el permís demanat per en Josep Cuadreny.

—Passen a les respectives Comissions les instancies presentades per en Joan Bigas y na Tranquilla Vila sobre obres y dels veïns de la Riera de Sant Geroni demanant l'urbanisació de la mateixa.

Sobre aquesta instancia parlen pera demanar la prompta resolució en Costa y en Serra, interveninthi també en Nadal el qual en lloc de contestar el perquè no s'atenen en la Comissió de Foment les peticions de les minories entre les quals s'hi conta

lo consignat en dita instancia, censura a la anterior Comissió per negligencia, lo qual li val una enérgica resposta d'en Casas, negantli y dient que es una falsetat. demostrantli que aixó ho fa l'actual, deixant an en Nadal sense sapiguer que dir, puig els cassos que cita son desfets desseguida per en Casas.

Durant la discussió en Costa denuncia que varis particulars omplen botes d'aigua a les fonts públiques.

El president promet mirar de tallar aquest abus.

—Al ordenar la presidencia la lectura d'una comunicació del «Círcol Católic» convidant a la Corporació a l'ofici, processó y vetllada que celebrarà diumenge vinent, en Costa excitat, descompost y apassionat protesta de que's portin aquests documents al Consistori, els quals no es poden pendre, diu, sinó com a pertorvadors y com a trágala als elements llierals; a grans crits manifesta que el president está supeditat a la voluntat d'un despot.

La presidencia el crida diferentes vegades a l'ordre tocant fortament la campaneta. No'n fa cas en Costa y segueix ab veemencia protestant y atacant ab duresa a la majoria. El president en vista que no pot calmar el gros escándol, en el qual ja hi pren part el públic, enérgicament amenaça en fer treure an en Costa. Aquest no cedeix encare y el president ordena la seva expulsió, empró cap empleat es mou sols alguns contenen el públic y en Costa segueix protestant afegintshi també en Serra el qual increpa ab paraules dures y calificatius despectius als regidors de la majoria y al president. En Costa es retira del Saló acompanyat dels seus companys de minoria els quals s'en van protestant a grans crits, seguintlos bona part de públic y sentintse aplaudiments al sortir aquells de Casa la Ciutat.

Al comensar el escándol han sortit del Saló en Martí en Viñas y en Bachs.

Restablerta la calma se llegeix l'ofici, que ha descompost tant an en Costa, acordantse a proposta de la presidencia, quedarne enterats.

—S'aproven les nòmnes de la brigada eventual de la passada setmana; els jornals 192 pessetes y els carros 220 pessetes.

Mocions.—En Nadal proposa que's fassi constar el sentiment de la Corporació pels rescents temporals de la galerna en e Mar Cantábric; contribuint ab una cantitat a la suscripció oberta pera socórrer les families dels naufrechs.

S'acorda de conformitat que destini la cantitat la Comissió d'Hisenda.

—La presidencia proposa:

Que passi a la Comissió d'Hisenda el padró de les cédulas fallides del any passat.

Que se subastin els objectes inutilitats instalats en el segon pis de Casa la Ciutat.

Que s'imprimeixin els comptes municipals del any passat.

S'acorda de conformitat.

—En Clarós proposa la compra d'uns ternals pel Escorxador. S'acorda.

Y no haventhi més assumptes a tractar s'aixeca la sessió.

Acabada la sessió se formaren varis rotllos a la plassa comentant lo succeït, arribant durant aquest temps vuit o deu números més de la guardia civil, que es rebuda ab aplaudiments per alguns elements entre els quals n'hi había del «requeté» jaumista.

NOVES

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA».—Avui dissapte a les nou de la vetlla, tindrà lloc en nostre Centre, Concell General extraordinari pera nomenar els Delegats que han d'anar a la Assemblea Nacionalista de Tarragona.

MERCÉS.—Acompanyat d'atent B. L. M. hem rebut de l'Arcaldia sis bonos de que's repartiren per la Festa Major, els quals els hem repartit a altres tantes famílies necessitades.

Donem en nom d'aquestes, les més grans mercés.

Ab el present número acompanyem un prospecte del conegut medicament «Elixir Callol» quina lectura recomanem eficaçment a nostres llegidors per esser d'interés a les famílies y a totes aquelles persones que pateixen neurastenia, anèmia, desgana y debilitat general, essent també molt útil en les convalecències. Se ven en les principals farmacies y drogueries.

RECTIFICACIONS.—En el prop-passat número extraordinari varen apareixer unes errades, que per variar el sentit de les frases respectives convé rectificar. Son aquestes les següents:

En el treball de mossén Vicens Piera, en l'estrofa séptima, ratlla segona, aont diu «el riure del temps» deu dir «el riu del temps»; y en la darrera estrofa, allà aont s'hi llegeix «contra harmonia» ha de dir «vostra harmonia».

Y en el article *Balans* en la plana once, primera columna y en la ratlla vintidós hi falta la paraula «no» car ha de dir «que ja no es necessaria l'exposició de les nostres aspiracions»; en el mateix treball també aparegué el calificatiu «rarament democrática» aplicat a la monarquia anglesa, quant l'original deia «verament democrática».

«Demaneu Sal Vichy Etat pera begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen. Refuseu tota imitació.»

OBITUARI.—Ha mort en nostre ciutat el que'n vida fou pare polític de nostre apreciat amic y consoci en Francisco Galcerán.

Testimoniem a l'amic y familia l'expressió del nostre més sentit condol.

—Victima d'una ràpida enfermetat ha mort a Barcelona, la senyora na Maria Montañ y Mercader, mare de nostre distingit amic, el diputat a Corts per Barcelona, en Pere Corominas.

Rebi el senyor Corominas y sa distinguida familia el testimoni de nostre sentit condol per la dolorosa pèrdua soferta.

«Les mellors aigües alcalines Vichy Hôpital (estómac), Vichy-Célestins (ronyons), Vichy-Grande-Grille (fe'xe), son insubstituïbles. Refuseu tota imitació.»

CÉDULES.—Habentse concedit pròrroga pera la cobrança de cédules, fins el dia últim d'aquest mes, s'adverteix al públic que s'expediran en el carrer Reial, 123, durant els dies del 22 al 31 del corrent de 5 a 7 de la tarda, a excepció del dia 25 que serà de 10 a 12 del matí.

DETENCIONS.—Durant les passades festes s'han efectuat diferents detencions per la policia municipal y governativa. Algunes ho foren per escàndol y altres per esser coneguts com caracterisats carteristes y timadors.

DE UN FESTIVAL.—La Comissió organitzadora del festival celebrat en el «Picarol» mesos enrera a benefici dels soldats de Melilla, ha fet ja'l repardel líquit recaudat en el mateix, y quals comporotbants estant a disposició del públic durant un mes a contar desde l'inserció del present anunci.

ROBO.—En la matinada del dia 17 n'hi hagué un a la casa que habita en Francisco Guix en el carrer de la Granota, n.º 44. S'emportaren els lladres 130 ptes.

PERA LA TÓMBOLA.—A la Comissió organitzadora del ball de la Plassa del Sol, li quedá un remanent de 25 ptes. qual cantitat ha acordat destinaria a la Tómbola benèfica.

INCIDENT.—En les barraques que s'instalaren en la Rambla n'hi habia una en la que s'hi venien Biblies. Aixó no devia agradar a alguns individus perteneixents al requeté jaumista de nostra ciutat, quant, segons se'ns diu, entre ells y el venedor, provocat per aquells, s'hi desentrotllá un incident que no tingué afortunadament conseqüències, mercés a l'intervenció de l'autoritat.

Badalonins: Bones bicicletes de venda y de lloquer les trobareu a casa en Miquel Durán, Conquista, 56. a preus sumament limitats.

49 ANIVERSARI DEL ATENEU IGUALADÍ.—Pera commemorar el 49 aniversari de la seva fundació, l'Ateneu Igualadí, d'Igualada, entre els molts importants actes que té anunciats, figura una conferencia que avui deu tenir que donar nostra honorable col·laboradora Na Carme Karr.

A Igualada hi ha un gran interés pera escoltar a la distingida escriptora citada.

CÍRCOL CATÓLIC.—Aquesta entitat celebrarà demà festes, com es de consuetut, ab ocasió de la seva festa patrona —del Puríssim Cor de Maria—, consistiran aquelles ab Comunió y Ofici al matí a l'Església de Sta. Maria; processó a la tarda, essent portadors del penó en Carles Escofet, Alexandre Ribera y en Salvador Valls y vetllada en el pati de l'entitat en el que hi pendran part aplaudits artistes y socis del Círcol.

Avis.—Per excés d'original deixém de publicar un «comentari», del company *Jepus*, la secció de «Notes locals» y altres treballs. Lo que no perdi oportunitat ho publicarem en edicions vinents.

ANUNCI OFICIAL

Terminado el padrón Industrial rectificado que ha de servir de base para la matrícula Industrial correspondiente al próximo año de 1913, estará de manifiesto al público por término de ocho días en las Oficinas de este Ayuntamiento a los efectos de reclamación.

Badalona a 21 de Agosto de 1912.—El Alcalde. *Martín Pujol*.

DISPENSARI ODONTOLÓGIC MUNICIPAL

: : : gratuí per la classe obrera : : :

a càrrec d'en **FRANCISCO DE P. VIADER**

dentista del Hospital Clínic de Barcelona

curació de les enfermetats de la boca

: : : operacions sense dolor : : :

Consulta particular en Badalona:

Carrer de Mar, 35, pral.